

HARCERSKI trop

Dodatek
„Kuriera Szczecińskiego”
i Komendy Chorągwi ZHP

MARZEC 1978 R.
NR 3 (167)

Odnaka Chorągwi 1977/78

Zrobić coś pożytecznego dla regionu

KĄDEGO ROKU wszystkie drużyny ruchowe, harcerskie i HSPS realizują zadania związane z najważniejszymi sprawami naszego regionu, uwiecznione uzyskaniem Odnaki Chorągwi. Aby ją zdobyć trzeba spełnić określone warunki jak np: regulaminowe umundurowanie wszystkich członków drużyny, regulaminowe opłacanie składek, zdobywanie sprawności, gwiazdek, złożenie obietnicy i przyrzeczenia, udział w regularnie odbywających się zbiórkach. To dotyczy wszystkich drużyn. Różne natomiast są zadania obowiązkowe dla poszczególnych pionów. I tak:

ZUCHY

— mają do wyboru realizację cyklu sprawnościowego „Młody obywatel” lub „Mój region”.

Najważniejsze tematy zbiorek to: „Jesteśmy współgospodarzami naszego województwa”, „Nasz region na mapie Polski”, „Ekspresem do Warszawy”, „Zuchowa rada narodowa”, „Wyprawa w nieznane”, „Poznajemy kulturę naszego regionu”, „Zuchowa laur dla ludzi pracy”.

POZA zrealizowaniem jednego z cykli sprawnościowych, wszystkie drużyny powinny zorganizować zbiórkę pojedynczą na jeden z następujących tematów:

- ▲ 35 rocznica powstania LWP
- ▲ Harcerska Akcja „Trzebiatów 78”
- ▲ 20-lecie Harcerskiego Ośrodka Morskiego w Szczecinie

Realizując wybrane zadania należy uświadomić zuchom ich obywatelską przynależność do Ziemi Zachodnich, kształtować poczucie współgospodarstwa krajem, emocjonalnie związać z naszym regionem.

HARCERZE

— powinni wykonać jedno z dwu proponowanych zadań:

„Pomorze Szczecińskie — nasz dom”. Zastępy przeprowadzają zwiad pod kryptonimem „Woda”. Potrzebna jest do życia woda czysta i taka chcemy mieć, więc musimy tęple wszelkie objawy dewastacji zbiorników wodnych, zanieczyszczeń. Inny zwiad pójdzie „Tropem przyrodników” — gdzie można zaprowadzić rejestr ciekawych pomników przyrody, założyć „Zieloną Kartę Przyrody”, włączyć się do działania Młodzieżowej Straży Przyrody. Następna propozycja to „Zalesiamy i zadrzewiamy region cały”. Nawiązując kontakt z leśniczym można wziąć udział w zalesianiu lasu, pomagać w niszczeniu szkodników drzew. „Tropem ważnych spraw i ambitnych zamierzeń”. Głównym celem tego zadania jest kontynuacja pracy na rzecz Trzebiatowa, poznanie 20-letniej historii Harcerskiego Ośrodka Mor-

skiego w Dąbiu, poznanie pracy ludzi morza, bo przecież morski region — to nasz region.

DRUŻYNY HARCERSKIEJ SŁUŻBY POLSCIE SOCJALISTYCZNEJ

z trzech proponowanych zadań wybierają jedno. „Na straży pokoju” — zadanie związane z 35 rocznicą powstania LWP, 60 rocznicą Armii Radzieckiej, uczestnictwo w Manewrach Techniczno-Obronnych.

„Jesteśmy współgospodarzami regionu” — ma na celu po znanie gospodarki morskiej, ochronę naturalnego środowiska, poznanie nowych zawodów, przeprowadzenie kilku godzin dla HOM oraz udział w rozbudowie i upiększaniu Trzebiatowa.

„O antyimperialistyczną solidarność, pokój i przyjaźń” — w związku ze zbliżającym się XI Festiwalem Młodzieży i Studentów w Hawanie realizacja tego zadania ma przybliżyć młodzieży ideę międzynarodowych spotkań ludzi młodych, poznać daleki, ciekawy kraj — Kuba.

W najbliższym czasie wszystkie drużyny otrzymają dokładne wytyczne do realizacji zadań Odnaki Chorągwi. Należy pamiętać, że do 25 maja każda drużyna ma przestać do Komendy Chorągwi meldunek o wykonaniu wybranych zadań i postanowień regulaminu.

II Forum Aktywu Harcerskiej Służby Polsce Socjalistycznej

OD WPROWADZENIA programu Harcerskiej Służby Polsce Socjalistycznej utrwalili się w Związku Harcerstwa Polskiego zwyczaj konsultowania najważniejszych inicjatyw i zadań ideowo-wychowawczych z aktywnymi drużynami HSPS. Członkowie drużyn HSPS stanowią liczącą się część organizacji nie tylko ze względu na wielkość, ale przede wszystkim ze względu na poziom swojej wiedzy i umiejętności, możliwości podejmowania zadań trudniejszych, ważnych dla całego środowiska uczniowskiego, regionu i gospodarki narodowej. Dojrzałość i zaangażowanie harcerzy — uczniów szkół ponadpodstawowych potwierdził VI Zjazd ZHP, na którym stanowili oni liczną grupę delegatów i zaproszonych gości. I Forum Aktywu odbyło się w ub. roku a jego uczestnicy zdecydowali, że Forum należy zwoływać co roku, wybierając jako przedmiot dyskusji istotne i aktualne zadania ZHP.

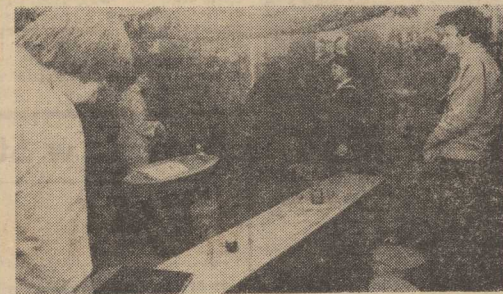
PRZYGOTOWANIA drużyn i szczepli HSPS do II Forum rozpoczęły się już na zimowiskach. Podjęte zadania dotyczyły następujących problemów:

- ideał współczesnego człowieka, rola wiedzy, świadomości i wyobraźni, twórczość i zaangażowanie człowieka jako warunki bogatego życia;
- orientacja zawodowa, świadomy wybór zawodu zgodnego z zainteresowaniami i odpowiadającego potrzebom gospodarki narodowej, znajomość przyszłej pracy, praktyki zawodowej, funkcjonowanie warsztatów szkolnych, adaptacja młodych w zakresie pracy;
- efektywność i jakość podstawy pracy każdej pracy, także w szkole, drużynie, środowisku;
- jedność i wzajemna zależność między zadaniami społeczno-gospodarczymi a działaniem ideowo-wychowawczym; realizacja idei społeczeństwa wychowującego, miejsce organizacji w tym społeczeństwie, ocena warunków do samorządności i partnerstwa młodzieży;
- możliwości działania organizacji na rzecz gospodarki narodowej (dotąd: produkcja wartości szkolnych, czynu społecznego, szkolne OHP, akcje wakacyjne, zbiórka ziół i surowców wtórnych).

CHORĄGWIANA inauguracja przygotowań drużyn i szczepli HSPS do II Forum było seminarium kierowników klubów wiedzy społeczno-politycznej i aktywu HSPS na temat: „Rola i zadania Klubów Wiedzy Społeczno-Politycznej w kształ-

NA ZDJĘCIU: na chorągwiowym seminarium aktywu HSPS przemawia przedstawiciel Hufca Nowogard.

NA ZDJĘCIU: podczas przerwy w obradach seminarium jego uczestnicy zwiędli pięknie urządzonej harcówki szczepli HSPS przy LO w Nowogardzie, gdzie odbywało się seminarium. (Foto: Jerzy Gazda)

44 rocznica ZHP na Ziemi Szczecińskiej

15 MARCA BR. odbyła się uroczysta rocznica 44 rocznicy powstania ZHP na Ziemi Szczecińskiej, zorganizowana przez Hufiec Szczecin-Siedemście, od 5 r. noszący imię Bohaterów Polonii Szczecińskiej. Gości młodzieży byli członkowie Koła b. Działaczy Polonijnych, spośród których wywodzą się założyciele ZHP w Szczecinie. Uroczystość rozpoczęła montaż słowno-muzyczny w wykonaniu harcerów z Liceum Medycznego (patrz zdjęcie). Goście i młodzież ze wzruszeniem wysłuchali wspomnień i piosenek z okresu kiedy mundur harcerski był w Szczecinie zakazany, a po polsku można było mówić tylko w domu lub na potajemnie organizowanych lekcyjach języka ojczystego i historii, o ludziach, którzy oddali swe życie w walce o polskość Ziemi Szczecińskiej. Podniosłym momentem uroczystości było wręczenie prezencji Koła b. Działaczy Polonijnych Witoldowi Kmieleckiemu przyznanej Kółu przez GH ZHP zbiorowej Odnaki Ruchu Przyjaźni Harcerstwa. Odnakę, za szczególnie serdeczną współpracę z drużynami i szczeplami, za przekazywanie młodzieży swoich bogatych doświadczeń i upiśniania Ojczyzny wręczył członek Komendy Chorągwi PL Antoni Krepski.

Creść oficjalna spotkanka zakończyła podziękowanie p. Kmieleckiej za szczerze wyrażenie, wspólne odśpiewanie hymnu harcerskiego i odprowadzenie sztafiet. Potem na salę wbiegli dzieci z Zespołu Pieśni i Tańca Morskiego Ośrodka Kultury z przygotowanymi przez młodzież upominkami. Piosenki i tańce wykonane przez zespół podobnie były zebrany.

Bohaterowie Hufca — działacze Polonii Szczecińskiej stali się młodzieży jeszcze bliżej. (W.K.)

poszerzonych o treści II Krajowej Konferencji Partynnej oraz doniosłość decyzji umożliwiających aktywność HSPS wstąpienie w szeregi ZPR.

Gospodarzem seminarium był szczepli HSPS działający przy Liceum Ogólnokształcącym. Liczy 13 drużyn i 7 klubów: wiedzy społeczno-politycznej, klub młodego wychowawcy, fotograficzny, turystyczno-krajoznawczy, teatralny, szachowy, klub wodny „Bryza”. Piękna, zaplanowana przez komendantkę p. Krystynę Symonowicz harcówka jest stałym miejscem zbiórek drużyn i spotkań klubowych. Ambitny, jedyny w Nowogardzie szczepli HSPS jest aktywnym uczestnikiem sprawy młodzieży szkolnej i dobrym organizatorem wielu zajęć pozalekcyjnych. O uznaniu dla całokształtu działalności programowej tego szczepli świadczy przyznanie mu prawa wyboru delegata na II Forum.

Na możliwość pośredniego choćby uczestnictwa w Forum pozwolił wszystkim drużynom i szczeplom HSPS meldunek o realizacji wybranych zadań wysłany do Głównej Kwatery ZHP, uzupełniony wnioskami, postulatami lub propozycjami skierowaną w imieniu szczepli do II Forum Aktywu HSPS w sprawie, którą rada szczepli uważa za ważną.

W DNIACH 25-30 marca br. w Warszawie na II Forum Aktywu HSPS obradowało 300 uczniów-aktywnistów członków drużyn HSPS, Chorągwi Zachodnio-Pomorskiej reprezentujące 6 delegatów. Byli nimi: Jolanta Jagodzińska org.-zastępca komendanta szczepli LO w Nowogardzie, Dariusz Każmierczak — komendant szczepli przy Technikum Mechanicznym w Szczecinie, Mariola Lemańska org.-drużynowa ze szczepli HSPS działającego przy Państwowym Technikum Rolniczym w Szczecinie-Dąbiu, Bogusława Orlowska org.-drużynowa ze szczepli działającego przy Zespole Szkół Ekonomicznych nr 2 w Stargardzie, Urszula Plecka org.-drużynowa z Zespołu Szkół Ekonomicznych nr 2 w Szczecinie i Janusz Cezary Salamańczyk org.-zastępca komendanta szczepli działającego przy Liceum Ogólnokształcącym w Szczecinie. Podczas dyskusji plenarnej brały głos Mariola Lemańska i Urszula Plecka.

Druha Mariola mówiła o realnych możliwościach zainteresowania się młodzieży HSPS zbieraniem ziół. Nasz przemysł farmaceutyczny potrzebuje coraz więcej ziół, które dziś musimy importować. Surowiec ziarski, znajdujący się przecież w naszym kraju, dzięki właściwej organizacji pracy HSPS może być równocześnie źródłem dochodu szczepli i cenną pomocą gospodarczą narodowej.

Wypowiedź drużyny Urszuli dotyczyła pozycji szczepli HSPS w szkole. Rada szczepli, który reprezentuje, jest rzeczkiem wielu ważnych dla wszystkich uczniów spraw, np. w imieniu wszystkich

(Dokończenie na str. 2 „HT”)

W tym czasie Szkół Ekonomicznych nr 2 w Szczecinie odbyła się niecodzienna uroczystość. Komendant WK OHP Jan Smiechowski przywrócił do służby 100 harcerzy 31 szczerpu szlandorów tej szkoły brązowymi odznakami WK OHP. Janusz ZSE na tę pierwszą rocznicę 100-lecia istnienia różnolitymi tytułami odznaczeni. W pełni na nie zasłużyli. Przypomnijmy, że 100 lat temu 100 harcerzy otrzymała Puchar Naczelnika ZHP za najlepszą realizację programów wychowawczych w ramach OHP. W tym czasie 100 harcerzy OHP, zawodnicze, I miejsce w kraju w konkursie na kronikę, II miejsce w konkursie na plakaty, III miejsce w konkursie na albumy, IV miejsce w konkursie „Moje wspomnienia z OHP” (Marlena Kotwica), Wieloletni Harcerz (Marlena Kotwica), 4-krotnie w wakacyjnych hufcach, a Marlena Kotwica, przybyła 13 września 1999 roku, na 100-lecie wakacyjnych i kłuski i dogryczki.

❖ Z OKAZJI 33 rocznicy wyzwolenia Nowogardu odbyła się uroczystość w szepiele nr 1 im. Tadeusza Kościuszki przy SP nr 1 w Nowogardzie. Podczas uroczystości 156 harcerzy złożyło uroczyste przyrzeczenie. Harcerstwo tej szkoły znane jest z wielu ciekawych akcji. Zuchy harcerze tego szepiela wyróżnili się w akcji: „Mały podarunek” dużo radości pamiętają o ludzkiej starożytności w naszych na co dzień. Ponadto w ostatniej zbiórce surowców wtórnych zebrali 3 tony złomu oraz 1 tonę makulatury.

OD WRZEŚNIA 1977 r., kiedy to Gminy Związek Drużyn Przelewicze stał się gminą, widoczny jest z każdym rokiem wzrost znaczenia harcerskiego we wszystkich ośmiu wsiach, w których działają zuchowe i harcerskie drużyny.

Komenda Hufca mieści się w Gminnej Szkole Zbiorczej w Przelewicach, a komendantka, hm. Maria Ziarkowska, poświęca harcerstwu o wiele więcej czasu i serca, aniżeli tego wymaga jej etatowa funkcja. Miejscowości: Jesionowo, Bylicze, Kluki, Przywódzie, Zuków, Lubiatowo i Łaskowo są położone w znacznej od siebie odległości, a przecież trzeba co pewien czas wszędzie być, pomóc w pracy młodym, często nie przeszkolonym drużynowym, uczestniczyć w harcerskich impre-

KOMENDANTKA HUFCA
HM. MARIA ZIARKOWSKA —

— Mamy w tej chwili 8 drużyn harcerskich, 4 zachowawcze zrzeszające 535 członków. Z kadry instruktorską nie mamy kłopotów, bo nauczyciele są chętni do pracy. Przewodzą kadra młoda, pełna zapału, ale mamy też instruktorów z długoletnim stażem, wyrobionych i niezawodnych, jak np. drużna Izabela Kaliszon w Żukowie, czy drużynowa w Przewodzie.

kłóych wszystkie drużyny prezen-
tują swój dorobek, podsumowanie
TWO, uroczystości drużyn, impre-
zy dla społeczeństwa.

We wrześniu br. rozpoczniemy
kampanię zdobywania imienia
hufca, aby 9 maja 1979 r. wraz
ze sztandarem, otrzymać imię
swojego bohatera. Wszystkich moich
planów dotyczących stałego pod-
noszenia poziomu pracy hufca
nie mogłabm zrezydować, gdyby
nie przychylił się dyrekcji szkół i
pomoc sołtyszników harczerstwa.

ZOFIA KUCZER —
ZASTĘPCA DYREKTORA
GMINNEJ SZKOŁY ZBIORCZEJ
W PRZELEWICACH

— DZIAŁALNOŚĆ harcerstwa jest nieodłączną częścią procesu du-

się swoim postępowaniem i nauką wyróżniać wśród pozostałych. Harcerstwo na naszym terenie przeżywa jakby „drugą młodość”, co jest w dużej mierze zasługą drużyny Marii, która jest właściwym człowiekiem na właściwym miejscu.

**ANTONI SWIADER —
PRZEWODNICZĄCY RADY ZA-
KŁADOWEJ ZAKŁADU ROLNEGO
KŁODZINO, PRZEWODNICZĄCY
KOMITETU RODZICIELSKIEGO**

UWAŻAM też, że skupienie spraw harcerskich w jednym rejonie pozwoli na lepsze zorganizowanie pracy, jednolite przyrzucenie społeczeństwu wszystkich towarzyszy. Nasz zakład związany jest ze szkołą przez dzieci pracowników, a że wiele z nich należy do ZHP staramy się pomagać również harcerzom. W ub. roku sfinansowaliśmy obóz w Siłniewie dla 60 dzieci zapewniając im tylko środki finansowe ale również sprzęt obozowy, od namiotów do kuchni polowych włącznie. W tym roku również planujemy naszą pomoc w zorganizowaniu obozu w Łukowie dla dzieci z Cztery Wązki. Wzięliśmy udział w wielu wszystkich harcerskich imprezach, przekonyujemy się, że harcerstwo jest wspaniałą szkołą samodzielności, uczą patriotyzmu, przygotowanie do życia w dorosłym społeczeństwie.

A2 dziw bierze, jak przelewianie przyzwyczaili się do harcerek mundurków. Jest to dowodem rangi harcerstwa zdobytej wytrwałą pracą oddanych instruktorów i zaangażowania szerokiego kręgu przajaciół harcerstwa.

Krystyna MAZURKIEWICZ

Widzę, że dzieci coraz liczniej
gania się do harcerstwa, starają

Wizytówka Hufca

zaci, organizować miesięczne na-
rady szkoleniowe. Dzięki zrozum-
niamu dyrektora szkół, każdy
magistr kierownik instruktorzy —
nauczyciele i (tylko co dzieła)
w Hufcu) mają plany i mniej go-
dziń, aby mogli brać udział w na-
rodach, spotkaniach i hufcowy,
pracować z drużyną, czy też po-
święcić więcej czasu na samo-
kształcenie. Dojady, zarówno
komendanci do szkół, jak i dru-
żynowych do Przelewie — spra-
wiają trudności wszystkim instruk-
torom. Nie zawsze pasują auto-
busy, nie wszędzie jest komun-
kacja PKS. Jeździ się więc różnie
— „okazja”, rowernem, samocho-
dem znajomych, a często chodzi
pieszo. Ostatni „wynalazek” dru-
ny komendanci to... piekarnik
samochód dostawczy, który co-

Procent dzieci należących do harcersstwa chcemy podnieść do 80, bo tak jest w rzeczywistości. W ub. roku po raz pierwszy zorganizowaliśmy jeden turnus, a było harcerskiego, w tym roku planujemy ich dwa. „Mocną stroną” naszej działalności jest też Nieobozowa Akcja Lenia. W ub. roku zdobyliśmy i miejsce w Chorzowie i puchar przedchodni Komendanta, który koniecznie musimy zdobyć na własność. Dlatego już przugotowujemy aktywność prowadzenia tej małej jeszcze u nas popularnej, ale już wypróbowanej formy wypoczynku dzieci w miejscu zamieszkania.

Miejscem masowych imprez huf. ca jest Dom Kultury w Karsku. Tam odbywają się coroczne „spotkania z piosenką”, podczas

dokładnie wychowawczego naszej szkoły. Wraz z samorządem ZHP odgrywa ważną rolę w życiu społeczno-szkolnej. Gazetka „Za-
stęp marsz”, wywieszana na ko-
rytarzu szkolnym, informuje ślale
o tym, co się dzieje w drużynach,
w Związku, jakie są plany mie-
sciny. W ciągu ostatniego roku
właścicie drużyny wybrali swoich
bohaterów, a wręczności nadania
ich imion drużynom, będą pięknie
kucali patriotyzmu. Trudną
lekcję jest składanie przyczynka
harcerskiego w rocznicę wywo-
lenia Warszawy. Również w tym
roku, 17 stulecia, uczniowie szko-
ły i całe grono pedagogiczne
uczestniczyło w tej wzruszającej
uroczystości.

Widzę, że dzieci coraz liczniej
gania się do harcerstwa, starają

2 wizyta, w szczepie

Na zuchowej zbiórce

„Moje drzewko na wiosnę”

ZIMA była duża i ciężka. Głęboko śnieg okrył pola i lasy. Biedne zwierzęta nie miały co jeść, ptaki nawet przestały świętować, bo też były głodne. Dzieci z leśniczówki nie miały czasu na zabawę, codziennie jeździły na ławkach, bawały się w śnieżki, a w ich domu było ciepło i przytulnie. Pewnego dnia, na śniegu małym śladem, widać było, że ktoś przyszedł z plażką. Ogarnęło radość na całym gązime i postanowiły ją przepędzić. Bo żał z powodu plażki były większy od przygnieszczenia zabawy. W końcu przyszedł ktoś, kto miał wyrażać żni i spały ją. Od ciepła ognia śnieg wokół spowił, a potudniowe słońce znowu przyszedł i znowu śniegu. Płomił naderżadła wiosna...

"ŚLONECZNA GROMADA" z Kłodzka chciałaby jeszcze trochę pojeździć na sankach, bo przecież tak mało śniegu było tegorocznej zimy, więc starali się przekonać swoją drużynę Jadwigę Heyser, aby jeszcze nie wypadać zimy. Jednak pogoda już prawie wiosenna, słonko przygrzewa, zatem corocznym obrzędem ich drużyny jest w dniu 21 marca pożegnać zimę i powitać wiosnę. Zuchy przygotowują wystrojoną w kolorowe kwiaty "Wiosnę", którą w umówionym dniu wniosą ze szkoły.

Dzień 21 marca przyniósł jednak największą z niespodzianek — spadł tak obfity śnieg, zasyłał drogi i pola, że impreze trzeba było odwołać. Potem były ferie i na pewno postawiona przez harcerzy w harcówce Marzanna śmiała się ze swego zwycięstwa nad nieknie wystrojona przez zuchy „Wiosna”.

Zuchy są jednak uparte. W środę 29 marca wyniosły swoją „Wioinę”. Przy „wawozię” spotkali harcerzy z Przelewic z Marzanną i na polanie, przy ustawionym ognisku odprowadzono sąd nad zimą. Już nikt nie chciał ani śniegu, ani kłodu. Marzanna postawiono na stole, gdzie po zapaleniu ognia szybko spłonęła. Na honorowym miejscu stanęła „Wiośna”. Obtańczono ją, śpiewano piosenki i zapanowała ogólna radość.

Za chwilę Marzanna spłonie na stosie...

Na harcerskiej zbiórce

Bieg po zdrowie

1 DEW. PRAZEWIACACH ma-
now Pulkis pracuje dopiero lat
a już w 1977 r. zdobył 1 tytuł
Szczandarowej. Skupia 60 osób, wie-
now Pulkis pracuje dopiero lat
a już w 1977 r. zdobył 1 tytuł
Szczandarowej. Skupia 60 osób, wie-
now Pulkis pracuje dopiero lat
a już w 1977 r. zdobył 1 tytuł
Szczandarowej. Skupia 60 osób, wie-

Drużyna utrzymuje stały kontakt z kierownictwem Ogrodu Dendrologicznego, ostatnio w związku z nadchodzącą wiosną w czynię społecznym harcerze uprzątnęli ścieżki za grabiając liście, zbierając potamane gałęzie. Kierownik ogrodu mgr Zbigniew Kozak bardzo chwali wzo-

Na ostatniej zbliżce drużyny, harcerze zapoznali się z planem "miesiąca kultury zdrowotnej". Każdy zastęp będzie miał przydzielone zadanie, jak: dyżury w stołówce, zorganizowanie spotkania z lekarzem, pielęgniarką, pokaz filmów o oświacie zdrowotnej, generalne porządky w gabinetach i klasach, praktyczna nauka racjonalnego żywienia, popularyzacja spor-

Dla upamiętnienia zwycięstwa wiosny nad zimą każdy zuch i harcerz zasadził w tym dniu jedno drzewko lub krzew, w myśl hasła Komendy Hufca: „Moje drzewko na wiosnę”.

Najważniejsze sprawy i zadania

Jak tworzyć program klubu HSPS?

O ILE skrzyknięcie się kilku, czy też kilkunastu osób zainteresowanych jakąś dziedziną wiedzy lub działalności jest sprawą dość łatwą, bo opiera się na wspólnych zainteresowaniach, często hobbyistycznych, a także przyjaźni czy wię-

[illegible]

Przystępując więc do opracowania programu, każdy z tych elementów trzeba rozpatrywać oddzielnie, zachowując między nimi logiczny układ i związek. Treści pracy klubu ustalać trzeba przy maksy-

malnej aktywności każdego członka klubu, by móc potem na tie oczekiwać wszystkich, dokonywać odpowiedniego wyboru.

PRACE przygotowawcze prowadzić można kilkoma różnymi sposobami:

▲ KAŻDY ZGŁASZA sprawy (tematy) które go interesują. Najlepiej w czasie spotkania wszystkich członków klubu, przyjmując, że każdy zgłaszający ma pełną swobodę w określaniu swoich oczekiwań i życzeń. Do opracowania zestawienia zgłoszonych projektów i propozycji powołujemy kilku 2-3-osobowy zespół, który zgłoszenia zbiera, opracowuje je i przedstawia (z własną propozycją wyboru) całemu zespołowi klubu do dyskusji. Ostateczna decyzja zapada na spotkaniu wszystkich uczestników.

▲ **TEMATÓW SZUKAMY** u ludzi „mądrzejszych”. Może zdarzyć się też, że nie będziemy mieli zbyt wielu interesujących jakiś specyficznie młodziarzy (głównym czynnikiem powstania klubu była pasja poznawcza grupy) to jednak wiedza – jaka dysponują – jest cenna. W tym celu możemy treści działania klubu. Możemy wówczas odwołać się do specjalistów w danej dziedzinie, przeprowadzić z nimi wywiady, aby uzyskać potrzebne zapraszając go na spotkanie. Można też te oba sposoby połączyć i wówczas, we wspólnej rozmowie problemu ustalić sprawy i tematy, które interesują młodych ludzi, a które równocześnie będą zapewniły im zdobycie potrzebnej wiedzy i umiejętności, stałych się dla nich pogłębieniem zainteresowań.

WSTĘPNA LEKTURA, czyli każdy coś czyta, żeby zaagitować innych. Sposób ten będzie wykorzystaniem wiedzy posiadanej przez uczestników klubu. Każdy z członków klubu zbiera przez jakiś czas materiały i na ich podstawie proponuje tematy oraz sprawy do podjęcia w zajęciach klubowych. Ich projektowanie i zatwierdzenie może odbyć się tak, jak to zaproponowaliśmy przy sposobie pierwszym.

Te trzy przykłady nie wyczerpują możliwości sposobów pracy nad przygotowaniem treści klubowej działalności. Sądźmy jednak, że na ich podstawie w każdym praktycznie klubie, można wypracować własny system programowania.

ZANIM harcerze „pobiegą po zdrowie” muszą zapoznać się z programem „miesiąca kultury zdrowotnej”.

